

EUGEN BARBU, UN JURNAL CONTROVERSAT ȘI „RĂZBOIUL CU TOATĂ LUMEA”

Motto: „Totul lipsește, mai ales ideea că trăim cu adevărat” (1989)

În 2003 era reeditat, la Editura Gramar, „Jurnalul” lui Eugen Barbu – a doua ediție pentru niște confesiuni deja cunoscute, publicate în 1966. În articolul său, „*Jurnalul ca impostură*” (România Literară, nr. 33, 25-31 august 2004), Ion Simuț apreciază că este vorba de o carte confecționată ulterior, care ar fi trebuit să demonstreze hotărâtor comunismul tânărului Barbu: „pentru mine, suspiciunea de confecționare ulterioară a jurnalului de către Eugen Barbu se transformă într-o convingere”. Așadar, ar fi fost încă o „probă” la un dosar „curat”, un avantaj creat peste noapte ce va cântări relevant în războiul personal al lui Barbu cu Marin Preda și cu toți ceilalți scriitori, în sensul că primul se putea lăuda cu imaginea unui ilegalist *in nuce*, învingându-i astfel ideologic. Putem accepta cu anumite rezerve opinia lui Simuț; cert este că, dincolo de unele pagini de laborator ale creației, vechiul **Jurnal** barbian, mistificat sau nu, despre anii '40–'50, apărut la mijlocul anilor '60, este *frustrant*. Și aici trebuie să fim de acord cu Ion Simuț: nimeni nu a încercat, la a doua ediție din 2003, să descifreze inițialele personajelor X, Y, Z (scriitori, amici, dușmani, colegi, iubite etc.) – și de aceea devine obositor să parcurgi niște mărturisiri fără chiar cheia acestor istorii ieroglifice. Nu știu cât s-a autocenzurat Barbu sau cât nu i s-a permis să dezvăluie identitățile „personajelor” sale. Dar, dacă tot a fost reeditat, la un deceniu de la moartea scriitorului, Jurnalul din 1966 merita o soartă mai bună, adică un grup de cercetare, care, cu ajutorul unor specialiști, să descifreze enigmaticele inițialelor de pe parcurs, venind în plus cu un util aparat critic și note de subsol.

Total diferit de aceste misterioase încifrări, pe care cineva va încerca, poate, la un moment dat, să le lămurească, este **Jurnalul inedit**, publicat în revista (Pro) Saeculum, în perioada 2004–2005. De această dată, Ion Simuț ar fi probabil șocat de sinceritatea carnetelor barbiene – aflate la o cu totul altă extremă –, de limbajul frust uneori și de multitudinea numelor care intră, neiertător, în vizorul autorului. Nici măcar o inițială; totul este clar, spus pe față, cu dezvăluirea eroilor. Nu mai este un jurnal „secret”, prelucrat ca „atu”, ba din contră, este un material neconvențional, aducând – pentru a căta oară? – în discuție, la modul foarte deschis și violent, pe toți oamenii pe care Barbu îi mai atacase anterior. Citindu-l, rămâi cu senzația unui Celine scârbit și cinic, căruia deja nu-i mai pasă că a reușit să-și pună pe toată lumea împotriva-i și chiar mai aruncă niște paie pe foc.

Jurnalul cel „nou” prezintă și alt risc pentru Barbu: într-un context și așa nefericit pentru posteritatea scriitorului, el va alimenta judecățile nedrepte ale contestatarilor – „ați văzut, e cum spuneam noi, ăsta e omul, nu știe decât să înjure!”.

Barbu însuși își revendică, într-un fel de orgoliu masochist, „teza” Monicăi Lovinescu: „sunt omul care a înrăutățit relațiile

între scriitori” (23 mai 1970). Aceeași Lovinescu însă îi recunoștea și valoarea literară: „Barbu e un scriitor bun, vezi **Groapa și Principele** (n.b.: la care Eugen Barbu adnotează, ironic – „probabil n-a citit și **Săptămâna Nebunilor**”), dar cam *mahalagiu*”.

Pentru admiratorii lui Barbu, **Jurnalul** de față va fi o desfătare, fiind scris în stilul inimitabil al maestrului. Pentru procurorii săi, apare încă o cărămidă la zidul morții sale spirituale, pentru că ei se vor agăța chiar de unele cuvinte gen „mahalagiu”, pe care autorul nu le evită, acceptând caracterizările vrăjmașilor, dincolo de riscul de a se întoarce, peste timp, în defavoarea sa. Paginile de jurnal cultivă, de altfel, la limita pamfletului, tot felul de obsesii evreiești, refulări, intrigi, atacuri la persoană, bârfe și controverse.

Unui cititor tânăr, neinițiat în „arta” favorită a lui Barbu, de a așeza vehement chestiunile în scenă, ca în „Săptămâna” via „Luceafărul”, acest **Jurnal** i se va părea o răfuială cu întreg Universul, ce poate stârni oprobiul celor mai pudici și rafinați. Resentimentar, scriitorul nu prea iartă pe nimeni, începând cu sine însuși: „Timp găunos... Pentru mine capătul firului e unul singur: șbițul. Sunt conștient de asta. Prea i-am dezavuat pe mulți. Prea multe polițe de încasat”.

Barbu și-a asumat în epocă nu un rol călduț, de prieten mios al tuturor, ci de „scandalagiu” de serviciu, cel aflat permanent în conflict cu toată lumea, depășind ceea ce numim de obicei polemici cordiale. El nu s-a ferit niciodată să pună punctele pe i, considerând că atitudinea sa bătoasă, virulentă, față de restul scriitorilor, e absolut necesară și nu există cale de mijloc și de împăciuire. Războinicul era însă vulnerabil – călcâiul lui Achile a fost tocmai singurătatea, *izolarea* în care s-a aruncat, treptat, prin conflictele sale radiante. Și, mai ales, ne miră ura pe care o trezește chiar și acum, la 16 ani de la moarte, când Barbu nu mai poate fi deloc discutat prin prisma operei, a valorii literare, ci doar prin greșelile omului, umbrele rămase după expiere trezind aceleași dușmăni ca și-n timpul vieții. Moștenirea culturală a lui Barbu are de purtat crucea micilor răutăți, cleveteli și a marilor conflicte dintr-o viață agitată, pe când considera că „la cinism, cinism se cere”.

În „paginile” diaristice de la finele anilor '60 observăm trei ipostaze ale unei existențe scriitoricești, a unui antierou ce vrea să pară că disprețuiește, în mare parte, Universul. Avem însă o atitudine clasic „literară”, cu adnotări succinte, de „bucătărie” a creației („Apare volumul de teatru **Binișor**. La cinematografie, două filme aprobate, **Pe ploaie** și **Domnișoara Aurica**. Plus **Haiducii** și **Cuza**. Stancu a scos din repetiții **Prăvălia cu scară** de la *Național*. Se pregătește **Groapa** la *Giulești*”), o alta refractară și denigratoare (de exemplu, despre dușmanul predilect, Marin Preda), și cea de-a treia, ceva mai uman(ist)-

sensibilă (o prietenie, cu Dinu Săraru). Individul complex Barbu provoacă însă surprize: nici pe „amicul” Săraru nu-l prea iartă („toți spun că-i țigăn, nu oltean”, i se spune „țața” etc), iar rivalului Preda vrea să-i acorde circumstanțe atenuate – „există între giganți un respect reciproc... ura lui e tristă”. Contradictoriu în tot ceea ce face și spune, Barbu ține un jurnal, de asemenea cu răsturnări insolite de situație: nimeni nu pare a-i fi, pe de-a-ntregul, prieten, după cum pentru cel mai blamabil adversar poate găsi și considerație. Citim aici o lipsă de încredere în umanitate în general, a unui mizantrop care vrea să-și ascundă ori să depășească toate complexele unei copilării sărace, ajuns acum la maturitatea unui ins realizat și, teoretic, respectat – sau măcar provocând fiori, teamă, inclusiv celor din aparatul de stat. Nu știm cât vor fi și de această dată contrafăcute informațiile, sigur este că Eugen Barbu se prezintă uneori ca un pseudodisident literar, un nonconformist, rebel, ce ia în răspăr toate instituțiile – nu doar literare – ale vremii. Este un alt Eugen Ionesco spunând „Nu”, dar unul ajuns la 50 de ani. Pe alocuri este credibil în luptele sale continue, alături e hilar când se victimizează, pozând mereu paranoic într-un fel de paria, urmărit și lovit de o „gașcă” literară. „Ceata” insuportabilă îi cuprinde pe Zaharia Stancu, „tartorul”, killerul literar, mafiotul zis Capone, „șeful bandei”; Bogza, Jebeleanu – „pederaștii”; Preda – „Țăranul”, „monșerul analfabet”; „agramatul” (care scrie ca un copil de clasa a IV-a), Breban, o „catastrofă” literară; Manolescu – criticul perfid, răuvoitor etc. Aceștia ar fi sprijiniți, după Barbu, de o altă gașcă, dar politică, din CC al PCR, cu alți oponenți declarați, ca Gogu Rădulescu, Mizil și Dulea. „Prietenii” sunt puțini, uneori și ei îl „trădează” (sau scriitorul își închipuie asta!): Păunescu, Vadim Tudor, Săraru, Marian Popa, Lăncrăjan, Beldeanu, Ciachir, Lotreanu, Mutașcu, Fănuș Neagu, Mircea Micu. Parcurgând **Jurnalul**, avem senzația că sunt puține cuvinte de laudă și prea multe critici în el despre lumea noastră literară. Firea cârtitoare a autorului – având ceva aici din răutatea cronicarilor munteni! – nu lasă loc iertărilor. Nici păreriile sale despre ceea ce citește și despre colegii de breaslă nu-s deloc pozitive: Dimov, „un calofil”; Vulpescu și Liviu Călin – livrești, Grigurcu – catastrofă; Ivașcu – canalie; Crohmălniceanu și Preda – jidoviți. Mai interesante sunt păreriile despre literatura universală, devastatoare: Gide, „un rahat”; Matherlant, „imposibil”; „Muntele vrăjit” al lui Mann, „ca și când ai ronțai nisip” etc. „De ce dracu’ l-am recitat de atâtea ori pe Mateiu și pe ăștia nu-i pot duce la capăt? Ori eu nu am gust, ori ei nu au talent. Între Gide și respectiv Dosoftei, Ion Ghica și Odobescu, îi prefer pe ultimii”, notează cu umor Barbu, el însuși victimă într-o auto capcană, de a face paradă de erudiție, un lucru ce nu te „salvează” întotdeauna!

Pe Gide nu-l apără decât paginile de jurnal – crede autorul – nu e romancier, orice ar face; „Meseria de a trăi” a lui Pavese e un „fleac”, un fel de „Petru Bellu scuturat”. În schimb, îi plac mult Horațiu și G. Călinescu – „Estetica basmului este o plăcere”.

Senzația ar fi că Eugen Barbu citește enorm, amestecat, „dezordonat”, într-un fel de contracronometru cu cel mai mare dușman al său dintre toți, Timpul. Un om care izbuteste să scrie și să citească perpetuu – iată chiar visul lui Barbu, modelul de Caligraf absolut, de scriitor care s-ar vrea Total. Iluzie? Realitate? Nu vom putea ști.

Jurnalul nu dezvăluie decât parțial – și nu știm cât de credibil – tainele unui personaj *obligatoriu* aflat în centrul atenției vremii sale, într-o aparentă opoziție cu un destin neiertător. Orwell

spunea că „nimic nu e mai imprevizibil sub comunism decât trecutul”. Nu-l suspectez, precum alți critici, pe Barbu din **Jurnalul** inedit că ar fi vrut să pozeze într-un veritabil model de scriitor comunist, după cum se credea că și-ar fi (re)confectionat biografia de tânăr ilegalist în **Jurnalul** cel „vechi”.

Barbu ar fi putut avea talentul să-și inventeze amintiri, să denatureze trecutul. Dar la ce bun, când ceea ce citim acum nu sunt pagini care-l favorizează ci, de multe ori, mai rău îi dăunează imaginii sale de mai târziu? Deci, cu siguranță, nu e vorba acum de un **Jurnal** contrafăcut ci, prin duritatea sinceră a confesiunilor, din care toată lumea literară și politică iese șifonată vizibil, cred că paginile de față îi aparțin cu adevărat unui conflictual Barbu. E drept, rareori modernul Radu Popescu nu-și denigrează nonșalant toți conducătorii. Singurul privit, la început cel puțin, cu oarecare admirație, este Nicolae Ceaușescu, sub numele de cod „Cineva”, „Numărul 1”. „EL e ca un copil. Vede în scriitor pe Eminescu...Cât am să-l mai iubesc?”. Doar că și aici Barbu e duplicitar, cel puțin: îl laudă în unele pasaje pe șeful suprem, dar îi critică în altele regimul totalitar; or, omul era sistemul însuși („el e Țara!”). Marea întrebare care rămâne, citind acest **Jurnal** neconfectionat și inconformist, este: când a crezut (dacă a crezut vreodată!), realmente, Eugen Barbu în comunism? A fost el un comunist convins sau doar un actor, cameleon, adaptat momentului, pentru a supraviețui, ca și G. Călinescu, Arghezi și alții, care au făcut pactul cu Diavolul? Aș vrea să cred că histriionul și-a inventat atracția ideologică din 1946, după cum și-a jucat-o, declarativ admirându-l postmortem pe Ceaușescu, pe cea de după 1989, până în 1993 (în paginile „României Mari”) poate și pentru a-și șicana mai departe auditoriul și pentru a provoca. Deși e posibil ca Eugen Barbu, prin ceea ce a simțit – și în scris – să fi fost nu doar declarativ un comunist ci pur și simplu, îmbrățișând utopia, să fi crezut onest în ideea respectivă și implicit în normalitatea omagiilor aduse lui Ceaușescu. Să nu uităm și că la vremea declarațiilor de admirație pentru „Cineva”, din anii '70, președintele comunist era notoriu ca imagine și însemna un reper cu totul diferit internațional față de dictatorul anilor '80. Fără îndoială că N. Ceaușescu i-a fascinat pe mulți scriitori într-o anumită perioadă, deci și pe Barbu – care, măcar prin origine, condiție socială putem admite că era indiscutabil un om *de stânga*. Doar așa putem explica acceptul său șaptezecist pentru ce se întâmpla la vârf în România, dar și degradingolada sa ideologică și sila resemnată din ultimii ani de dinainte de Revoluție, și apoi, în ultima perioadă a vieții, revenirea la icon-ul Ceaușescu, ca la un portdrapel al naționalismului. Pentru că, dacă nu băgăm mâna în foc pentru realist-socialistul Barbu, putem paria pe xenofobia și discriminările acestuia, cu iz protocronist, reflectate și în paginile **Jurnalului**, unde sunt criticați evrei, unguri și țigani (și dușmanii l-ar putea acuza, iar, de antisemitism, șovinism, rasism etc.). După cum o certitudine este și catastrofala părere a scriitorului despre exilul românesc și intelectualii transfugi - bineînțeles, făcând excepție aici Eliade, Cioran, Ionescu, pe care i-a apreciat literar întotdeauna, chiar dacă nu le accepta și orientarea ideologică. Dar până și naționalismul său, exprimat foarte direct, e unul mai mult pe filiera eminesciană din „Scrisori”.

Dincolo de problemele controversate, delicate, pe care le ridică, toate confesiunile lui Barbu au în primul rând un puternic impact *anecdotic*. De multe ori ai senzația că te afli în „Incognito” sau în „Janus”, că ești invitat la o parodiare constantă, în

Învieerea lui Iisus Hristos

pasaje nefinisate, care ar putea oricând intra – cu ceva modificări – într-un roman. Ineditele divagații par prelungiri ale **Caietelor Principelui**. Doar că, din motive obiective, în acestea din urmă nu se puteau da „nume” în epocă. Tot ce nu s-a putut publica s-a adunat, cred, în această *literatură de sertar*, pe care recent dispăruta dintre noi Marga Barbu, cu toate riscurile de a-l repune încă o dată furtunos în discuție pe soțul ei, a dat-o publicității în 2003–2004. Revista „Pro Saeculum” nu a ordonat propriu zis „amintirile”, le-a publicat amestecate, lângă un an 1972 venind un 1989. Trecherile par mai ciudate și ar fi fost indicată o așezare cronologică. Pentru a mia oară, Barbu poate apărea dezarticulat, oferind, ca și stilul său flamboiant, o mare în furtună, de unde noi singuri trebuie să găsim, printre epave, și vasele de croazieră. Se strecoară și greșeli de adnotare a anilor: am căutat, la 1972, și pagina lui Cârțiov din „Cuvânt românesc” (unde se spunea că Barbu e fiul lui Nicolae Crevedia!) și interviul lui Fănuș Neagu din „Flacăra”, în care se recunoaște nedreptul atac în grup la „Princepele”. În ambele cazuri, nu există nicio referință la 1972. Este posibil ca transcrierea Margăi Barbu să fi fost greșită și să nu fie vorba de acest an, sau poate e o greșală de tipar, de corectură. Cert este că nici „Incognito 3”, de care se pomenește, nu apăruse în 1972! Este vorba, probabil, de cel puțin anul 1978 în privința acestor informații, rămâne de verificat („Cuvânt Românesc” apare în Canada din 1978!). În astfel de cazuri, de pagini inedite de jurnal, se pot strecura și inadvertențe – de această dată, chiar fără voia autorului, care nu-și pune singur, bănuiesc, data „1972” peste evenimente ulterioare (n.b. – după alte verificări, constat că anul ambelor evenimente încadrate greșit în revistă la 1972 este 1982, iar Cârțiov este de fapt... Ion Caraion!).

Revenind la unele fragmente efectiv de interes, sunt urmărite, pe lângă anecdotele vremii cu scriitori, ședințe literare, parti-i-pris-uri, întâmplări vesele sau triste, cu țuțerii marilor prozatori și poeți, viața de la revistele culturale, secvențe erotice, decese, fugi în străinătate – și peste, mai presus de orice,

Partidul «unic și vast» ce schimbă destine, prin mecanismele sale, de la vârf sau de jos. Barbu se simte aici ca un pion pe o tablă de șah și relatează demisia sa de la „Luceafărul”, 1968 (întreg „complotul”) și de la „Săptămâna” – retractată apoi; scrierea **Principelui** – permanent refăcut, ca și **Groapa**, din același perfecționism extrem; plenarele autocritice ale PCR (episod reluat și în **lanus**), dar și mizeria în care se plafonează unii scriitori – ca Horia Lovinescu („bea, ca și mulți alții, de 40 de ani încoace, dar ce putem face decât să ne sinucidem lent” – se-ntreabă cioranian Barbu). Outsider de-o viață, „Beria mic al literelor”, cum îl numesc rivalii, și „jurnalist fără jurnal”, el mai cade de multe ori pradă teoriilor conspiraționiste, maniei comploturilor. Îi acuză astfel la rândul-i de plagiat pe Petru și Dana Dumitriu („la alții, *colajul* e permis, la noi devine *plagiat*”), care ar folosi tehnica susnumită în „Cronica de familie” (după Ponson du Terrail – Rocambole, zice Barbu, uitând că au fost prieteni și că Dumitriu l-a ajutat la începuturile carierei), respectiv în „Prințul Ghica”.

Cazul „Incognito” ar fi fost instrumentat moral de „Ignarul” Preda, Bogza și Jebeleanu. Tot ca un fel de concurență între el și ceilalți mari autori (dintre care Stancu ar fi dorit Nobelul!), Barbu pune Heiderul său din 1978 ca semn al recunoașterii, înaintea lui Preda. „Trecem cu toții pe sub norul unei nebunii”, scrie în 1974 – și nu se sfiește a denigra alți (virtual) adversari: Romul Munteanu, Dodu Bălan, Dimisianu („țigan”), Hobană („ovrei”), Bușulenga, Banuș, Boureanu, Cicerone Theodorescu, Geo Dumitrescu, Caraion, Sorescu – „carieristul”, Piru – „năimitul” ș.a. „De toate relele eu sunt vinovat, toți suntem plagiatori (n.b. – Barbu și protejații săi, în viziunea Europei Libere, cu care are un „război” pe „calea undelor”) – „eu sunt patronul pentru apărarea plagiatorilor”, se autoironizează. Mândru, Barbu încearcă să facă haz de necaz și la acuza că Liviu Călin și Petre Bellu i-ar fi scris capitole din „Groapa”, sau că alți „negrișori” i-ar fi „compus” romanele. Toate aceste scandaluri ar fi dirijate de mafia condusă de Manolescu și banda lui – „au toate atuurile, revistele plus Universitatea”.

Sunt puncte de vedere discutabile, unele șocante. Nu știu cât ar fi trebuit în unele cazuri să iasă la iveală invective care nu-i fac cinste scriitorului. Nu putem fi de acord cu stilul uneori trivial în care-și execută concurența; dar loviturile grele i-au aparținut întotdeauna. Reglări de conturi, unele penale, într-un spirit de „bărfă”, cu acuzații de „homosexualitate” și „onanie” pentru colegii de breaslă. Unde am mai citit ceva în genul acesta? În „România Mare”, din anii '90. Să punem excesele verbale doar pe seama dorinței exacerbate pentru extravaganță, senzational, satiră. Mai degrabă ar trebui să reținem povestea fabuloasă a apariției „Princepelui” (istorisită de Al. Georgescu lui Beldeanu – Belphegor). O relatăm exact ca în **Jurnal**, menționând că trei oameni au contribuit practic la publicarea cărții: Vasile Nicolescu, Păvăluță – din CC3 și Odobăcu (secretarul lui Mizil), plus amintitul Georgescu – apariția fiind votată de secretariatul CC-ului cu 4 voturi pentru și 3 contra, cu vot decisiv... Ceaușescu!

„La cenzură, prima sesizare, de la soția lui Bujor, la sesizarea sorei lui H. Zincă. E chemat Georgescu la Bujor, făcut albie de porci – Bagă-i romanul lui Barbu pe gât. Cine-i ăsta, mă? (înjurătură). În zece zile trebuia să mi se facă parastasul. Acela rezista. E chemat iar la Bujor. – L-ai căutat pe Barbu? - Nu. – Cum nu? L-ai citit? Cine-i, mă, messerul? Cine e, mă, Princepele? Deci și tu te faci a nu pricepe! Ce-i cu Canalul ăla?”

– A fost pe vremea lui Ipsilanti, am documente...

– Da? Cheamă secretara să fie dat afară. Georgescu la ușă, mințind: – Romanul e acum la tov. Ceaușescu pe masă, cu o scrisoare a autorului. Bujor fiert: Stai jos. Cum facem?”

Problemele cenzurii, ale turnătorilor din epocă, ale bisericuțelor literare, sunt tratate în același mod – de istorie parodiată – dar bănuim că, în spatele acestor „snoave” tipic barbiene, unde predomină anecdota, au stat întâmplări mult mai grave. Incomodul deceniilor zbuciumate, dintr-un comunism irațional, acuzat fie că era omul Securității, fie că se opunea ei, ba că era anti-mason, ba că s-ar fi înscris la finele anilor '80 într-o lojă italiană, Barbu rămâne, și după apariția acestui **Jurnal**, un (anti)erou discutabil, controversat. Nu știu cât era de necesară publicarea unor memorii secrete și, încă o dată, foarte dure – ele i-ar putea face mai mult rău decât bine posterității și așa dificile a autorului – ce constituie UN CAZ DRAMATIC. Pentru iubitorii lui, aerul acesta asumat, de cârcotaș „periferic”, ieșit parcă la sfadă între chivuțe în Cuțarida, la Groapa lui Ouatu, poate avea farmec literar, dintr-o perspectivă răsturnată a Poienei lui Iocan. Personajele reale transgresează timpul istoric și devin

unele de basm tragi-comic. Barbu „păpușarul” pare a se juca diabolic, în creuzetul acestor fragmente, cu niște crâmpie de roman, ce nu vor fi publicate niciodată, tocmai pentru că pe mulți dintre cei prezenți aici i-ar deranja adevărul. Ca act de „retrocedare” literară, curajosul **Jurnal** trebuia poate văzut, măcar din curiozitate. Ca act uman, personal, consider că i-a mai făcut o defavoare statuii, și așa ghipsate, a unui mare scriitor, ce nu mai poate fi recunoscut de contemporani, purtând, printre atâtea alte vine, una pe care comentatorii negativi chiar nu i-o pot ierta: într-un Timp nebun, suspendat, al istoriei comuniste, dincolo de toate exagerările sale, talentatul și paradoxalul Barbu *știa* cum să scrie profesionist – când vroia –, la nivelul mării arte literare.

N.B. Dintr-o eroare – sau din lipsă de spațiu – studiul meu „Contestarea criticii estetice. «Cazurile» Titu Maiorescu, E.Lovinescu, G. Călinescu”, publicat în precedentele numere ale revistei „Pro Saeculum”, a apărut fără notele bibliografice aferente. Pentru a se evita orice fel de nelămuriri și speculații (aparatură critică folosit fiind vast) cei interesați de lista reperelor respective mă pot contacta – și pentru alte probleme – la adresa de email andreimilca@yahoo.com.